

Vasylenko, D. P., and Mozharova, T. M. "Dokumentuvannya informatsii" [Documenting Information]. *Visnyk KDPU imeni Mykhaila Ostrohradskoho*. 2008. <http://www.kdu.edu.ua/stat-ti/2008-6-1/129.pdf>

Voloshan, I. H. "Protses dokumentuvannya ta pervisnoi obrobky oblikovoi informatsii v umovakh avtomatyzovanykh oblikovykh system" [The Process of Documentation and Initial

Processing of Accounting Information in Automated Accounting Systems]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*. 2017. <http://global-national.in.ua/archive/16-2017/164.pdf>

Volska, K. O. "Rozvytok dokumentuvannya v bukhhalter-skomu obliku: protsesnyi pidkhid" [Development of Documentation in Accounting: A Process Approach]. *avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.09*, 2015.

УДК 378
JEL: H2; M4; M53

УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ЧЕРЕЗ РЕАЛІЗАЦІЮ КОНЦЕПЦІЇ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ

©2019 ІЗМАЙЛОВ Я. О., ОСМЯТЧЕНКО В. О.

УДК 378
JEL: H2; M4; M53

Ізмайлов Я. О., Осмятченко В. О. Удосконалення підготовки майбутніх фахівців з обліку та оподаткування через реалізацію концепції дуальної освіти

Метою статті є узагальнення проблем і розробка пропозицій щодо вдосконалення підготовки майбутніх фахівців з обліку та оподаткування через реалізацію концепції дуальної освіти. Наведено характеристику дуальної освіти, яка передбачає поєднання навчання осіб у закладах освіти з навчанням на робочих місцях (на підприємствах, в установах та організаціях) для набуття певної кваліфікації, як правило, на договірних засадах. Представлено практичний досвід здійснення реформи публічних фінансів в Україні за допомогою реалізації першого в країні пілотного проекту дуальної форми навчання на підставі розробленої Університетом державної фіскальної служби України освітньо-професійної програми підготовки магістрів «Фіскальне адміністрування». Викладено пропозиції щодо вдосконалення змістовно-якісної насиченості магістерських програм з обліку та оподаткування. Обґрунтовано потребу та розроблено рекомендації щодо навчання за англійськими магістерськими програмами з визначенням перспектив і переваг для здобувачів вищої освіти. Доведено, що дуальна форма навчання дозволить здобувачам вищої освіти: бути теоретичних і практичних компетентностей із забезпеченням їх вдалого поєднання; сформуватись як кваліфіковані фахівці, які мають не тільки належний фаховий рівень, але й здатні ефективно працювати в команді, вміло адаптуєтесь до швидкозмінюваних умов ринку; опанувати тонкощі професійних навичок з обраного виду діяльності; розширити кругозір і вдосконалити критичне мислення; відвідувати лекції провідних науковців та менторів, а також тренінги за участю фахівців-практиків національних і міжнародних компаній; сформувати позитивне ставлення до державних органів і державної служби; потрапити в професійні «ліфти»; перетворити рутинну бюрократичну роботу на креативний цікавий процес; бути частиною та інструментом реформ державного управління України.

Ключові слова: облік, оподаткування, навчання, інновації, підготовка фахівців, дуальна освіта, компетенції, глобалізація, заклади вищої освіти.

DOI:

Рис.: 2. Бібл.: 15.

Ізмайлов Ярослав Олексійович – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри податкової політики, Університет державної фіскальної служби України (вул. Університетська, 31, Ірпінь, 08201, Україна)

E-mail: izmyar@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4853-205X>

Осмятченко Володимир Олександрович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри податкової політики, Університет державної фіскальної служби України (вул. Університетська, 31, Ірпінь, 08201, Україна)

E-mail: osssa@i.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9916-9484>

УДК 378
JEL: H2; M4; M53

Измайлов Я. А., Осмятченко В. А. Усовершенствование подготовки будущих специалистов по учету и налогообложению посредством реализации концепции дуального образования

Целью статьи является обобщение проблем и разработка предложений по совершенствованию подготовки будущих специалистов по учету и налогообложению через реализацию концепции дуального образования. Представлена характеристика дуального образования, которая предусматривает сочетание обучения лиц в учреждениях образования с обучением на рабочих местах (на предприятиях, в учреждениях и организациях) для получения определенной квалификации, как правило, на договорной основе. Приведен практический опыт осуществления реформы публичных финансов в Украине посредством реализации первого в стране пилотного проекта дуальной формы обучения на основе разработанной Университетом государственной фискальной службы Украины образовательной программы подготовки магистров «Фискальное администрирование». Изложены предложения по совершенствованию содержательности насыщенности магистерских программ по учету и на-

УДК 378
JEL: H2; M4; M53

Izmaylov Ya. O., Osmiyatchenko V. O. Improving the Training of Future Specialists in Accounting and Taxation through the Implementation of the Conception of Dual Education

The article is aimed at generalizing the problems and developing proposals to improve the training of future specialists in accounting and taxation through the implementation of the dual education conception. A characterization of dual education is presented, which provides for the combination of training of persons at educational institutions with training in the workplace (at enterprises, institutions and organizations) to obtain a certain qualification, as usually on a contractual basis. The practical experience of implementing the reform of public finances in Ukraine through the implementation of the country's first pilot project of dual form of education on the basis of the developed by the University of the State Fiscal Service of Ukraine education and professional master's training program «Fiscal Administration». Proposals for improving the content-quality intensity of the master's programs on accounting and taxation are presented. The authors substantiate the need and recom-

ОБЛІК І АУДИТ

ЕКОНОМІКА

логообложенню. Обоснована необхідність і розроблені рекомендації по обучению в рамках англоязычных магистерских программ с определением перспектив и преимуществ для соискателей высшего образования. Доказано, что дуальная форма обучения позволит соискателям высшего образования: приобрести теоретические и практические компетенции с обеспечением их удачного сочетания; сформироваться как квалифицированные специалисты, имеющие не только надлежащий профессиональный уровень, но и способность эффективно работать в команде, умело адаптируясь к быстро изменяющимся условиям рынка; овладеть тонкостями профессиональных навыков в избранном виде деятельности; расширить кругозор и усовершенствовать критическое мышление; посещать лекции ведущих ученых и менторов, а также тренинги с участием специалистов-практиков национальных и международных компаний; сформировать позитивное отношение к государственным органам и государственной службе; попасть в профессиональные «лифты»; превратить рутинную бюрократическую работу в креативный интересный процесс; быть частью и инструментом реформ государственного управления Украины. **Ключевые слова:** учет, налогообложение, обучение, инновации, подготовка специалистов, дуальное образование, компетенции, глобализация, учреждения высшего образования.

Рис.: 2. **Библ.:** 15.

Измайлов Ярослав Алексеевич – доктор экономических наук, доцент, профессор кафедры налоговой политики, Университет государственной фискальной службы Украины (ул. Университетская, 31, Ирпень, 08201, Украина) **E-mail:** izmyar@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4853-205X>

Осмятченко Владимир Александрович – доктор экономических наук, профессор, заведующий кафедрой налоговой политики, Университет государственной фискальной службы Украины (ул. Университетская, 31, Ирпень, 08201, Украина) **E-mail:** osssa@i.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9916-9484>

mendations for training in terms of English-language master programs with the definition of prospects and advantages for higher education applicants. It is proved that dual form of education will allow applicants of higher education: acquiring theoretical and practical competences with ensuring their successful combination; become formed as qualified specialists who have not only the proper professional level, but also the capability to work efficiently in a team, skillfully adapting to rapidly changing market conditions; mastering the intricacies of professional skills in the chosen type of activity; broadening horizons and improving critical thinking; attending lectures by leading scholars and mentors, as well as trainings with the practitioners from national and international companies; developing a positive attitude towards public bodies and public service; getting into professional «lifts»; turning routine bureaucratic work into a creative and interesting process; becoming a part and an instrument of reforms of the State administration of Ukraine.

Keywords: accounting, taxation, teaching, innovations, training of specialists, dual education, competences, globalization, institutions of higher education.

Fig.: 2. **Bibl.:** 15.

Izmaylov Yaroslav O. – D. Sc. (Economics), Associate Professor, Professor of the Department of Tax Policy, University of the State Fiscal Service of Ukraine (31 Universytetska Str., Irpin, 08201, Ukraine)

E-mail: izmyar@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4853-205X>

Osmiyatchenko Volodymyr O. – D. Sc. (Economics), Professor, Head of the Department of Tax Policy, University of the State Fiscal Service of Ukraine (31 Universytetska Str., Irpin, 08201, Ukraine)

E-mail: osssa@i.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9916-9484>

Стратегічний розвиток економіки на рівні підприємства, регіону та країни можливий лише за умови раціонального використання інтелектуального капіталу. Для створення належних умов розвитку інноваційного потенціалу країни потрібні: відповідні виробничо-технологічні структури; наявність інформаційної системи; фінансова підтримка інновацій; достатньо високий рівень освіти населення та підготовки наукових працівників. При переорієнтації на високотехнологічний шлях розвитку та формування суспільства знань основними стратегічними драйверами економіки України для підвищення її міжнародної конкурентоспроможності мають стати: якісний людський капітал, наука, освіта та високотехнологічний бізнес, сучасне технологічне оснащення, раціональна організація науково-дослідних, дослідно-конструкторських розробок, розвинута система комерціалізації наукових результатів.

Система підготовки персоналу в закладах вищої освіти (ЗВО) набуває особливої актуальності та потребує детального дослідження через швидкий розвиток глобалізаційних процесів, цифровізацію (країна в смартфоні), євроінтеграційні прагнення та потреби модернізації економіки України на засадах інвестиційно-інноваційного розвитку. Основною метою діяльності з удосконалення професійної підготовки здобувачів вищої освіти є підготовка конкурентоспроможних фахівців, здатних вивести економіку України на провідний світовий рівень. Максимальний

синергетичний ефект від формування цілісної системної моделі компетентностей майбутніх фахівців можна отримати через постійний розвиток процесу підготовки фахівців у ЗВО, послідовну реалізацію нових підходів до освітнього процесу та підвищення змістовно-якісного його наповнення.

У липні 2019 р. українським урядом було розроблено дорожню карту з відповідним планом заходів щодо реалізації концептуальних напрямів реформування державної фискальної та митної політики. Основною метою реформ є підвищення ефективності функціонування, відновлення репутації та довіри до інституцій, що регулюють, контролюють та адмініструють відносини з публічними, корпоративними та персональними фінансами. Кадрове забезпечення майбутнього державної податкової та митної служб набуває першочергового значення, оскільки від компетенцій молодих фахівців залежатиме результат реформ і реалізація державної політики сталого розвитку країни.

Для підвищення якості та усунення основних недоліків підготовки майбутніх фахівців потрібно подолати розрив між теоретичною і практичною складовими освітньої діяльності, одночасно модернізуючи традиційні форми та методи навчання та надаючи змогу роботодавцям долучитися до процесу формування професійних компетентностей здобувачів вищої освіти. Тому однією з перспективних форм навчання в Україні, яка дозволить побудувати систему сталого взаємовигідного взаємозв'язку між

роботодавцем та здобувачем освіти, виступає дуаль- на освіта.

Для отримання якісної вищої освіти, в якій вда- ло поєднані теоретичний і практичний блоки фахової підготовки, потрібно сформувати комплексний мето- дологічний підхід до імплементації та реалізації дуаль- ної форми навчання, звертаючи увагу на притаманні цій формі освітнього процесу переваги та недоліки.

Значний теоретичний і практичний внесок до реформування національної освіти, зокрема до роз- витку концепції дуальної освіти, здійснили такі вчені, як І. Андрейців [1], В. Вем'ян, В. Г. Тер-Ованес'ян [2], І. Гаврилюк, Р. Дуддек [3], А. Гриневич [4], С. Дращ- ниця, О. Дращниця [5], С. Квіт [6], Т. Постоян [7], С. Свірко [8], А. Фаріон [9], І. Хомишин [10], М. Чума- ченко [11], К. Швабій [12] та ін.

Огляд літературних джерел дозволив констату- вати, що низка питань, які тісно пов'язані зі створен- ням єдиної систематизованої концепції раціонально- го поєднання теоретичної та практичної складових ефективної підготовки майбутніх фахівців, залиша- ється в дискусійній площині. Разом із тим необхід- ність вирішення таких актуалізується на етапі зміни пріоритетів держави в підготовці кваліфікованих фахівців. Зазначені зміни є реакцією на такі сучасні виклики для України, як масовий відтік потенційних абітурієнтів за кордон, несприятливі зміни на ринку праці. Вони виникають внаслідок уповільнення ін- вестиційно-інноваційного розвитку економіки кра- їни, наявності значної кількості бюрократичних мо- ментів, застосування нормативно-правових актів, що не повною мірою відповідають реаліям сьогодення, а інколи навіть суперечать один одному.

Отже, проблеми підготовки фахівців ЗВО через дуальну форму навчання потребують детального роз- гляду та розв'язання.

Метою статті є узагальнення проблем і роз- робка пропозицій щодо вдосконалення підготовки майбутніх фахівців з обліку та оподаткування через реалізацію концепції дуальної освіти.

Відповідно до Закону України «Про вищу осві- ту» зі змінами та доповненнями, заклади вищої осві-

ти функціонально наділені широким спектром фун- даментальних підходів до підготовки фахівців, мають потужний науково-методичний потенціал, досвід в опрацюванні вимог міжнародних документів з пи- тань якісно-змістовних позицій освітнього процесу, практику застосування актуальних освітніх іннова- ційних технологій [13].

На *рис. 1* запропоновано авторську модель ін- вестиційно-інноваційного розвитку економіки Укра- їни на макро- та мікрорівнях в умовах глобалізації на засадах активізації людського капіталу. З точки зору Н. В. Іванової, інвестиційно-інноваційна модель роз- витку є економічною моделлю підйому продуктивних сил країни, яка базується на використанні високих техноло- гій, що сприяють створенню конкурентоз- датної продукції для внутрішнього споживання та експорту на зарубіжні ринки [14, с. 46–51].

Мета діяльності з удосконалення професійної підготовки здобувачів вищої освіти за спе- ціальністю 071 «Облік і оподаткування» на першому (бакалаврському) та другому (магістерсько- му) рівнях полягає в підготовці конкурентоспромож- них фахівців відповідного профілю, що є:

- ✦ компетентними у прийнятті обґрунтованих стратегічних та оперативних рішень у сфері обліку, звітності, аналізу, контролю та опо- даткування;
- ✦ здатними вирішувати перспективні завдання та виконувати роль новаторів, які спроможні стати осередком концентрації інноваційних, креативних, міжсекторальних підходів щодо підвищення ефективності суб'єктів господар- ської діяльності;
- ✦ готовими до обміну досвідом, кращими прак- тиками та відкритими до партнерських відно- син.

Результативні кроки у сфері реорганізації під- готовки фахівців з обліку та оподаткування в умовах переходу України до МСБО та МСФЗ і позитивний досвід провідних країн світу підтверджують важли- вість впровадження дуальної форми навчання.

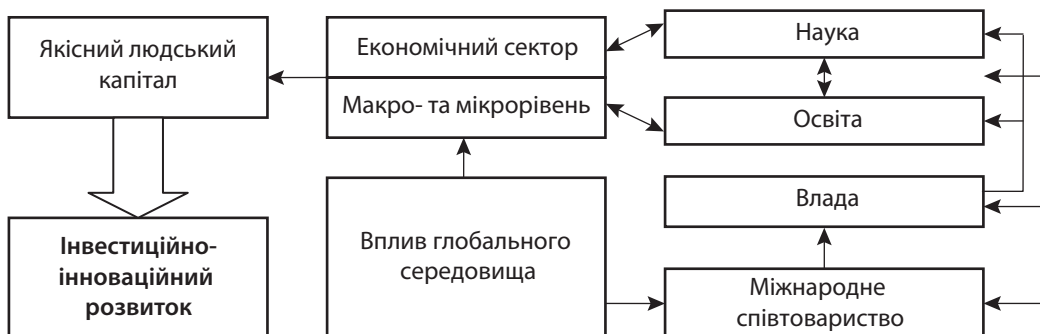

Рис. 1. Запропонована модель інвестиційно-інноваційного розвитку економіки України на макро- та мікрорівнях в умовах глобалізації на засадах активізації людського капіталу

Джерело: авторська розробка.

Дуальна освіта є однією з нових форм навчання в Україні. Це система, яка дозволяє будувати сталі взаємозв'язки між роботодавцем і здобувачем освіти. Схему взаємозв'язку основних суб'єктів дуальної освіти, а саме: взаємодії студентства та роботодавців за посередництвом держави з отриманням результату на мікро- та макрорівнях, наведено на *рис. 2*.

Дуальна форма здобуття освіти передбачає поєднання навчання осіб у закладах освіти з навчанням на робочих місцях (на підприємствах, в установах та організаціях) для набуття певної кваліфікації, як правило, на підставі договору. Концепція дуальної форми здобуття освіти передбачає: модернізацію освітньо-професійних програм; підвищення якості підготовки фахівців; зближення освіти з вимогами ринку праці; посилення ролі та впливу роботодавців на освіту; підвищення мотивації до навчання серед учнів та студентів; зростання рівня зайнятості молоді; скорочення адаптаційного періоду випускників на роботі; підвищення конкурентоздатності працівників [15].

Дуальна освіта передбачає розробку навчальних планів лише після того, як потенційний роботодавець

сформує повний перелік компетенцій, якими має володіти майбутній фахівець. Після такої підготовки не потрібен час на адаптацію працівника на робочому місці. Адже його знання, вміння та навички відповідають вимогам роботодавця. У разі належного аналізу потреб ринку праці підготовка має відбуватися лише за тими спеціальностями, які будуть потрібні через два-три роки, що наперед усуває такі проблеми цього ринку, як надлишок одних фахівців і дефіцит інших.

Для успішної реалізації реформи публічних фінансів в Україні та підвищення ефективності функціонування державної служби Університетом державної фіскальної служби України, Державною фіскальною службою України, Німецьким Товариством Міжнародного співробітництва (GIZ) та Київською школою економіки було підписано Меморандум про імплементацію елементів дуальної освіти та запроваджено перший в Україні пілотний проект з підготовки майбутніх фахівців за дуальною формою навчання на основі розробленої освітньо-професійної програми підготовки магістрів «Фіскальне адміністрування».

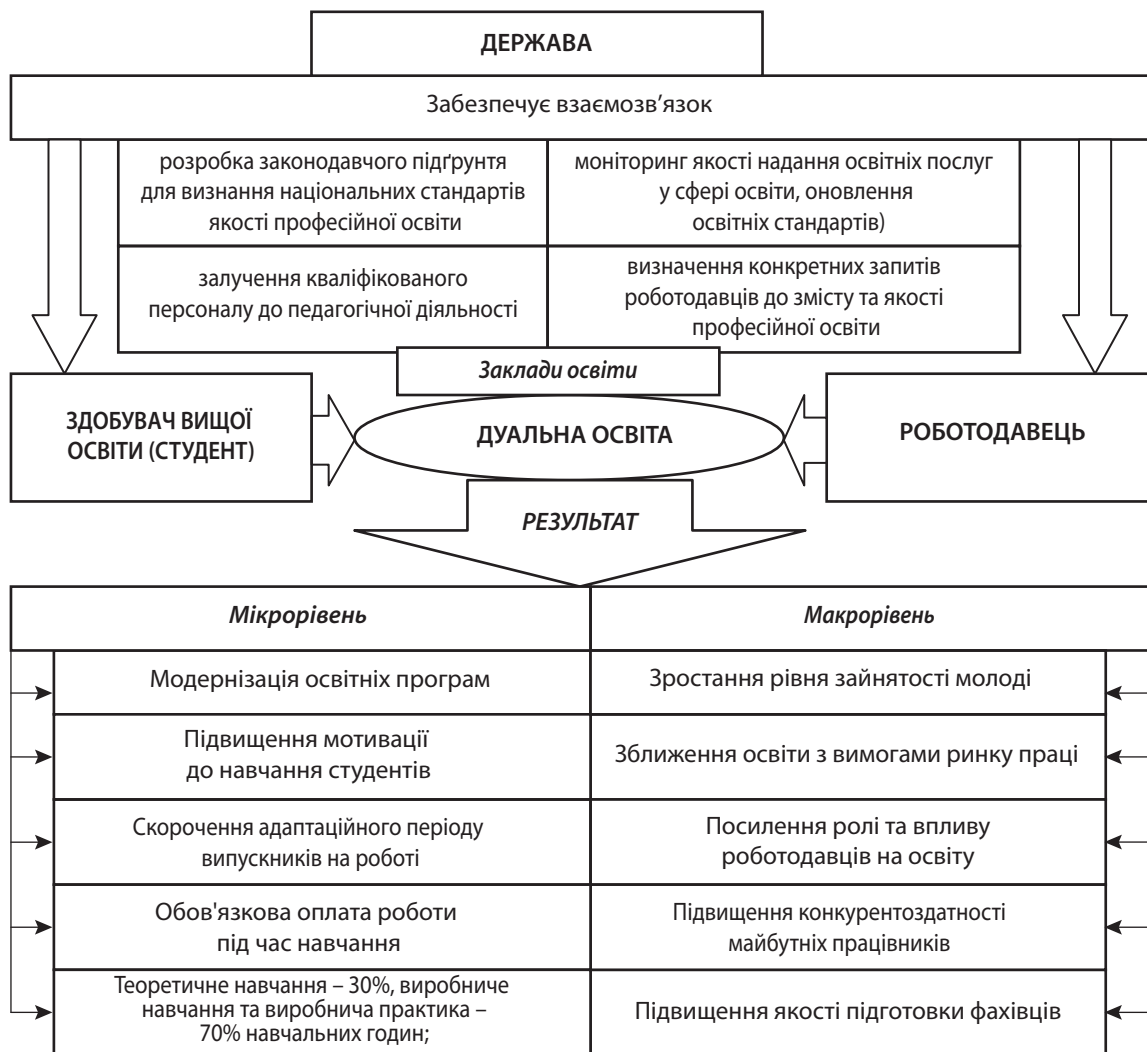

Рис. 2. Характер і результати взаємозв'язку суб'єктів дуальної освіти на мікро- та макрорівнях

Джерело: авторська розробка.

Навчальні дисципліни викладаються кваліфікованим професорсько-викладацьким персоналом УДФСУ, зокрема провідною фундаментальною кафедрою податкової політики, на якій працює 5 докторів наук, а також менторами Київської Школи Економіки.

Перевагами цієї програми є: навчання за кошти державного бюджету; поєднання кращого міжнародного досвіду; можливість отримати теоретичні знання у найкращих викладачів і менторів; закріплення теоретичних знань на практиці; працевлаштування в реформованій державній податковій службі України. Стратегічна мета магістерської програми полягає у підтримці реформи податкової служби в Україні в частині забезпечення професійними та вмотивованими співробітниками, які протягом навчання отримують знання і навички, що є необхідними для успішної професійної кар'єри в органах новоствореної податкової служби України.

На підставі опрацювання наповненості магістерських програм закладів вищої економічної освіти, які є провідними на світовому рівні, у галузі знань «Управління та адміністрування» та зважаючи на те, що сучасні умови ринкової економіки України зумовлюють вдосконалення як системи управління підприємством в цілому, так і окремих її підсистем – обліку, аналізу, аудиту та оподаткування, розроблено рекомендації для підготовки висококваліфікованих фахівців у сфері обліку та оподаткування. Вони враховують сучасні потреби роботодавців на національному та закордонних ринках праці, удосконалюючи змістовно-якісну насиченість магістерських програм.

У рамках реалізації євроінтеграційних прагнень та участі України в глобальному ринку праці, враховуючи досвід провідних закладів вищої освіти України та Європейського Союзу щодо розширення та поглиблення підготовки магістрів з економіки, рекомендовано здійснювати навчання студентів після завершення бакалаврської підготовки за спеціальностями 071 «Облік і оподаткування» та 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за англійськими магістерськими програмами, які відповідають сучасним стандартам провідних університетів світу.

Метою запровадження англійських програм є підготовка фахівців найвищої кваліфікації, які здатні ефективно працювати в умовах мультинаціонального глобального середовища через створення в них нових цілісних знань і професійних навичок шляхом отримання та поглиблення компетентностей з обліку, аналізу, контролю та оподаткування, а також формування здатності при вільному володінні іноземними мовами й аналітичному мисленні адаптуватися до нових професій, видів та форм зайнятості в економіці в умовах швидких темпів розвитку світової спільноти та глобалізації світу.

Навчання на англійських магістерських програмах забезпечить: 1) високий рівень професійної

підготовки на другому (магістерському) рівні вищої освіти; 2) залучення провідних викладачів, які мають досвід викладання в зарубіжних закладах освіти; 3) участь магістрантів у програмах обміну з іноземними ЗВО; 4) проведення інтерактивних лекцій і тренінгів за участю фахівців-практиків відомих українських і міжнародних компаній; 5) надання можливості опанувати окремі дисципліни шляхом навчання в закордонних університетах; 6) участь в мобільності студентської молоді за програмою ERASMUS + зі стажуванням у провідних компаніях на території країн Європейського Союзу, яке передбачає отримання студентами-магістрантами в період проходження стажування оплати за свою роботу в євровалюті; 7) можливе працевлаштування у відомих компаніях України та ЄС по закінченні навчання.

ВИСНОВКИ

На підставі аналізу наукової літератури та передового світового досвіду визначено і систематизовано особливості функціонування дуальної форми навчання та запропоновано шляхи розвитку концепції дуальної освіти в Україні. Виявлено основні проблеми підготовки майбутніх фахівців у ЗВО та згруповано їх за напрямками розв'язання.

Доведено, що здобуття освіти за дуальною формою дозволить:

- ✦ наблизити навчання до практики;
- ✦ зібрати інформацію, проаналізувати її та поширити позитивний досвід пілоту на інші сфери державної служби;
- ✦ оцінити рівень зацікавленості молоді в державній службі;
- ✦ здійснювати підготовку фахівців найвищої кваліфікації, які здатні ефективно працювати в умовах мультинаціонального середовища через створення в них нових цілісних знань і професійних навичок шляхом отримання та поглиблення компетентностей з обліку, аналізу, контролю та оподаткування;
- ✦ формувати спроможність адаптуватися до нових професій, видів та форм зайнятості в економіці в умовах швидких темпів розвитку світової спільноти та глобалізації світу при вільному володінні іноземними мовами й аналітичному мисленні;
- ✦ залучати до викладання провідних викладачів та менторів;
- ✦ проводити інтерактивні лекції та тренінги за участю фахівців-практиків відомих українських і міжнародних компаній;
- ✦ підвищити привабливість роботи в державних органах;
- ✦ створити професійні «ліфти» для найбільш наполегливих здобувачів вищої освіти;
- ✦ перетворити рутинну бюрократичну роботу на креативний цікавий процес;

- ✦ усунути існуючі недоліки в системі кадрового забезпечення податкової служби;
- ✦ посилити ефективність реформи системи державного управління.

Визначено, що важливою складовою організації розвитку бухгалтерського обліку та оподаткування в Україні виступає процес вдосконалення організації підготовки та перепідготовки працівників облікової та податкової сфер діяльності. Це набуває особливої актуальності та потребує детального дослідження в умовах розвитку глобалізаційних процесів, цифровізації, євроінтеграційних прагнень та потреби в модернізації економіки України на засадах інвестиційно-інноваційного розвитку.

Пропонується вдосконалити змістовно-якісну насиченість магістерських програм з обліку та оподаткування.

Обґрунтовано, що навчання на англійській мові магістерських програмах забезпечить високий рівень професійної підготовки шляхом залучення викладачів із зарубіжних закладів освіти, проведення інтерактивних лекцій і тренінгів за участю фахівців-практиків відомих міжнародних компаній, участі в мобільності студентської молоді за програмою ERASMUS + зі стажуванням у провідних компаніях на території країн Європейського Союзу з можливістю працевлаштування у відомих компаніях світу по закінченні навчання.

Запропоновані напрямки розвитку підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої освіти сприятимуть:

- ✦ швидкому та якісному засвоєнню положень оновленої методології, методики й організації обліку та оподаткування в умовах сталого розвитку;
- ✦ якнайскорішій адаптації молодих магістрів до постійно кардинально змінюваних умов господарської діяльності підприємств з опануванням нових підходів до ведення обліку та режимів оподаткування, а отже, і успішному впровадженню результатів модернізації систем обліку та оподаткування на мега-, макрота-мікрорівнях.

Подальший науковий пошук доцільно зосередити на розробці та реалізації ефективних механізмів удосконалення національної системи підготовки майбутніх фахівців у ЗВО України. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Андрейців І.** Що таке дуальна освіта і навіщо вона українцям // Українська правда. 16 лютого 2017. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2017/02/16/222630/>
2. **Вем'ян В. Г., Тер-Ованес'ян В. Г.** Дуальна форма професійної освіти як умова ефективного рішення завдань модернізації освіти. *Психологія: реальність і перспективи*. 2015. Вип. 5. С. 29–34.

3. Дуальна освіта в діалозі: звіт про виконання та результати проекту, а також рекомендації. м. Ерфурт, 1 вересня 2017 р. URL: http://fru.ua/images/Projektbericht_2017-08-14_ukr_V-1.pdf

4. Дуальна освіта стане мостом між ринком праці та українською освітою? – Лілія Гриневич. 15 лютого 2017 р.: URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/usi-novivni-novini-2017-02-15-%c2%abdualna-osvita-stane-mostom-mizh-rinkom-praczi-ta-ukrayinskoju-osvitoju%с2%bb,-%e2%80%93liliya-grinevich>

5. **Дражниця С. А., Дражниця О. М.** Дуальне навчання як інтерактивна форма організації навчального процесу. *Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій університету «Україна»*. 2016. № 12. С. 17–20.

6. **Квіт С.** Якісна вища освіта (Виступ на міжнародній конференції «Розбудова системи забезпечення якості вищої освіти в Україні», 11–12 червня 2019 р., КНТЕУ). URL: <http://education-ua.org/ua/component/content/article/12-articles/1343-yakisna-vishcha-osvita-vistup-na-miznarodnij-konferentsiji-rozbudova-sistemi-zabezpechennya-yakosti-vishchoji-osviti-v-ukrajini-11-12-cherვნya-2019-knteu>

7. **Постоян Т. Г.** Дуальна система навчання в умовах галузевої кластеризації. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. № 2. С. 374–382.

8. **Свірко С. В.** Перспективи підготовки магістрів з бухгалтерського обліку та контролю в секторі загального державного управління в контексті оновленого законодавства про вищу освіту. *Фінанси, облік і аудит*. 2015. Вип. 2. С. 266–286.

9. **Свірко С. В., Фаріон А. І.** Підготовка та перепідготовка облікових фахівців в умовах модернізації бухгалтерського обліку в секторі загального державного управління. *Фінанси, облік і аудит*. 2013. Вип. 1. С. 286–299.

10. **Хомішин І. Ю.** Освіта і ринок праці: взаємний вплив та перетин інтересів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2017. Вип. 46. Т. 2. С. 47–49.

11. **Чумаченко М. Г., Свірко С. В.** Досвід розвинутих країн заходу з підготовки фахівців за обліковими спеціальностями. *Школа професійного бухгалтера*. 2009. № 11. С. 4–7.

12. **Швабій К. І.** Дуальна освіта – кадровий стартап для державної служби. URL: <https://osvita.ua/consultations/65082/>

13. Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р. № 1556-VII (зі змінами і доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/print1362382123874458>

14. **Іванова Н. В.** Інвестиційна складова реалізації моделі інноваційного розвитку економіки України. *Ефективна економіка*. 2014. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3005>

15. Від 25 до 50% навчання на робочому місці, роботодавець оцінює учня та бере участь у відборі на навчання – уряд затвердив концепцію дуальної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/vid-25-do-50-navchannya-na-robochomu-misci-robotodavec-ocinyuye-uchnya-ta-bere-uchast-u-vidbori-na-navchannya-uryad-zatverddiv-koncepciyu-dualnoyi-osviti>

REFERENCES

Andreitsiv, I. "Shcho take dualna osvita i navishcho vona ukrainsiam" [What is Dual Education and Why Is It for Ukrainians]. *Ukrainska pravda*. 16 liutoho 2017. <https://life.pravda.com.ua/society/2017/02/16/222630/>

Chumachenko, M. H., and Svirko, S. V. "Dosvid rozvynytykh krain zakhodu z pidhotovky fakhivtsiv za oblikovymy spetsialnostiamy" [Experience of Developed Countries in the Training of Specialists in Accounting Specialties]. *Shkola profesiinoho bukhhaltera*, no. 11 (2009): 4-7.

"Dualna osvita stane mostom mizh rynkom pratsi ta ukrainskoiu osvitoiu? – Liliia Hrynevych. 15 liutoho 2017 r." [Dual Education Will Be a Bridge between the Labor Market and Ukrainian Education? – Lilia Grinevich. February 15, 2017]. <https://mon.gov.ua/ua/news/usi-novivni-novini-2017-02-15-%c2%abdualna-osvita-stane-mostom-mizh-rinkom-praczi-ta-ukrayinskoyu-osvitoiu%c2%bb,-%e2%80%93-liliya-grinevich>

"Dualna osvita v dialozi: zvit pro vykonannya ta rezultaty proektu, a takozh rekomendatsii. m. Erfurt, 1 veresnia 2017 r." [Dual Education in Dialogue: Report on Project Implementation and Results, as Well as Recommendations. Erfurt, September 1, 2017]. http://fru.ua/images/Projektbericht_2017-08-14_ukr_V-1.pdf

Drazhnytsia, S. A., and Drazhnytsia, O. M. "Dualne navchannia yak interaktyvna forma orhanizatsii navchalnoho protsesu" [Dual Learning as an Interactive Form of Organization of the Educational Process]. *Zbirnyk naukovykh prats Khmelnytskoho instytutu sotsialnykh tekhnolohii universytetu «Ukraina»*, no. 12 (2016): 17-20.

Ivanova, N. V. "Investytsiina skladova realizatsii modeli innovatsiinoho rozvytku ekonomiky Ukrainy" [The Investment Component of the Model of Innovative Development of Economy of Ukraine]. *Efektivna ekonomika*. 2014. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3005>

Khomyshyn, I. Yu. "Osvita i rynek pratsi: vzaiemnyi vplyv ta peretyn interesiv" [Education and Labor Market: Related Effect and Circumstances of Interests]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii «Pravo»*, vol. 2, no. 46 (2017): 47-49.

Kvit, S. "Yakisna vyshcha osvita (Vystup na mizhnarodnii konferentsii «Rozbudova systemy zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity v Ukraini», 11-12 chervnia 2019 r., KNTEU)" [Qualitative Higher Education (Speech at the International Conference "Building a Quality Assurance System for Higher Education in Ukraine", June 11-12, 2019, KNTEU)]. <http://educa->

[tion-ua.org/ua/component/content/article/12-articles/1343-yakisna-vishcha-osvita-vistup-na-mizhnarodnij-konferentsiji-rozbudova-sistemi-zabezpechennia-yakosti-vishchoji-osviti-v-ukrajini-11-12-chervnya-2019-knteu](http://educa-tion-ua.org/ua/component/content/article/12-articles/1343-yakisna-vishcha-osvita-vistup-na-mizhnarodnij-konferentsiji-rozbudova-sistemi-zabezpechennia-yakosti-vishchoji-osviti-v-ukrajini-11-12-chervnya-2019-knteu)

[Legal Act of Ukraine] (2014). <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/print1362382123874458>

Postoian, T. H. "Dualna systema navchannia v umovakh haluzevoi klasteryzatsii" [Dual Training System in the Conditions of Branch Clustering]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii*, no. 2 (2015): 374-382.

Shvabii, K. I. "Dualna osvita – kadrovyy startap dlia derzhavnoi sluzhby" [Dual Education is a Public Service Recruitment Startup]. <https://osvita.ua/consultations/65082/>

Svirko, S. V. "Perspektyvy pidhotovky mahistriv z bukhhalterskoho obliku ta kontroliu v sektori zahalnoho derzhavnogo upravlinnia v konteksti onovlenoho zakonodavstva pro vyshchu osvitu" [Prospects for the Preparation of Masters in Accounting and Control in the General Government Sector in the Context of the Updated Higher Education Legislation]. *Finansy, oblik i audyt*, no. 2 (2015): 266-286.

Svirko, S. V., and Farion, A. I. "Pidhotovka ta perepidhotovka oblikovykh fakhivtsiv v umovakh modernizatsii bukhhalterskoho obliku v sektori zahalnoho derzhavnogo upravlinnia" [Training and Retraining of Accounting Specialists in the Context of Accounting Modernization in the General Government Sector]. *Finansy, oblik i audyt*, no. 1 (2013): 286-299.

"Vid 25 do 50% navchannia na robochomu mistsi, robotodavets otsiniuye uchnia ta bere uchast u vidbori na navchannia – uriad zatverdyv kontseptsiiu dualnoi osvity" [From 25 to 50% of On-the-job Training, the Employer Evaluates the Student and Participates in the Selection for Training – the Government has Approved the Concept of Dual Education]. <https://mon.gov.ua/ua/news/vid-25-do-50-navchannia-na-robochomu-miscirobotodavec-ocinyuye-uchnya-ta-bere-uchast-u-vidbori-na-navchannia-uryad-zatverdiv-konceptiyu-dualnoyi-osviti>

Vemian, V. H., and Ter-Ovanessian, V. H. "Dualna forma profesiinoyi osvity yak umova efektyvnoho rishennia zavdan modernizatsii osvity" [Dual Form of Vocational Education as a Condition for Effective Solution of the Problems of Education Modernization]. *Psykhologhiia: realnist i perspektyvy*, no. 5 (2015): 29-34.